

วิถี...คนมั่ง

นำเสนอเมื่อ : 14 พ.ค. 2552

เรียนรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ในเรื่องราวของประเพณีชนเผ่าชาวม้ง ...

ประเพณีปีใหม่ม้ง : เรียนรู้ในประเพณีที่แตกต่าง

ประเพณีปีใหม่ม้ง จะมีขึ้นประมาณเดือนธันวาคม ถึง มกราคมของทุกปี เป็นประเพณีที่สำคัญของชาวม้ง ชาวชวาม้ง จะนำชุดประจำเผ่า ที่ตนอุตสาหกรรมเย็บปักถักร้อย ด้วยตนเองมาเป็นเวลานานปี ออกมาสวมใส่อวดเพื่อนบ้าน รวมทั้งหนุ่มชาวม้งต่างแดนที่มาเที่ยว

เด็ก ๆ จะวิ่งเล่นตามลานกว้างของหมู่บ้าน รวมทั้งการเล่นตีลูกข่าง อย่างสนุกสนาน หนุ่มสาวจะออกมาเล่นโยน “ลูกสะกอน” คู่กัน (ปัจจุบันมีการพัฒนาเป็นการโยนลูกบอลลูกเล็ก ๆ)

เล่ากันว่าการเล่นโยน “ลูกสะกอน” นี้เป็นการนำไปสู่เส้นทางแห่งความรักและชีวิตคู่ของหนุ่มสาวชาวม้ง กล่าวคือหนุ่มชาวม้ง ที่จ้องหมายปอง หญิงสาว ที่ตนชื่นชอบ หลังจากนั้น ในตอนกลางคืนก็จะมีการเที่ยวไปมาหาสู่กันจนประเพณีปีใหม่เสร็จสิ้น ชายหนุ่มที่หมายปองสาวผู้ใดก็จะพาหนีไปอยู่ที่บ้านของตนสักระยะหนึ่ง หลังจากนั้นก็จะนำผู้ใหญ่มาสู่ขอตามประเพณีต่อไป

ประเพณีปีใหม่ม้ง จะมีประมาณ 3 - 7 วัน วันแรกจะเป็นการเชิญชวนแขก ญาติพี่น้องมาเยี่ยมเยียนบ้าน วันที่สอง พี่น้องชาวม้งแต่ละครอบครัวจะพากันไปเยี่ยม เคารพผู้เฒ่าผู้แก่ที่ตนเคารพนับถือ รวมทั้งการไปเคารพศพของบรรพบุรุษ วันที่ 3 ของประเพณี จะเป็นวันที่สนุกสนานกับการเล่นต่าง ๆ ปัจจุบันอาจจะมีการจัดกิจกรรมบันเทิง ต่าง ๆ เช่น การเล่นดนตรี กีฬา การร้องเพลง เต้นรำประจำเผ่า เป็นต้น

ชาวม้งมี ประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ที่สืบทอดกันมาแบบไม่เป็นทางการ เป็นสั่งสอนจากรุ่นสู่รุ่นหลายอย่างนอกจากประเพณีปีใหม่ ที่มีแนวปฏิบัติที่แตกต่าง เช่น ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการเลี้ยงผี ประเพณีงานศพ ซึ่งช่วงงานศพ ชาวม้งจะห้ามสมาชิกทุกคนในครอบครัวของผู้ตายไม่ให้ทำงานกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างมีพิธี รวมทั้งงานในไร่ นา ด้วย โดยญาติผู้ชายของคนตาย จะต้องไปเชิญคนมาดำเนินงาน และ ทำกิจกรรมต่าง ๆ แทน เช่น คนดำเนินพิธี ซึ่งต้องเป็นคนในตระกูลเดียวกับคนตาย คนดูแลแขกที่มาร่วมงาน คนนี้จะมีหน้าที่เลี้ยงดูต้อนรับคนจากหมู่บ้านอื่น ที่มาร่วมงาน คนสวดลำนำม้ง คนที่สวดลำนำนี้ ถ้าไม่มีคนในตระกูลทำหน้าที่นี้ได้ ก็ใช้คนในตระกูลอื่น ก็ได้เช่นกัน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า มนุษย์เราไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ สัญชาติหรือภาษาใด ดนตรีก็เป็นส่วนประกอบในวิถีชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละบริบท เพราะดนตรีเป็นสุนทรีย์ที่มนุษย์จะขาดไปจากชีวิตไม่ได้ เปรียบเหมือน เครื่องปรุง ที่แต่งเติมรสชาติให้อาหารนารับประทาน ดังนั้น ชีวิตจะมีสีสันสดใส ไม่น่าเบื่อ ควรนำดนตรีมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของเรา.....

.....